

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

Utbildningsnämnden

Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun

Ärendet

Utbildningsnämnden beslutade den 27 september 2023 (§ 83) om nu gällande Regler för val av grundskola i Danderyds kommun. Regelverket riktar sig främst mot medborgarna, företrädesvis vårdnadshavare, och beskriver vad som gäller vid ansökan och önskemål om skolplacering i kommunen.

Gällande regelverk tillämpades första gången under skolvalsprocessen 2024 och vid efterföljande skolbyten. Utifrån de erfarenheter som vårterminens skolvalsprocess och skolbytesärenden medfört, har bildningsförvaltningen identifierat vissa områden där regelverket behöver utvecklas och förtydligas.

Tjänsteutlåtandet beskriver övergripande de nyheter och förtydliganden som införts genom att utgå från dokumentets huvudrubriker. Dessa återges understrukna. Underavsnitten återges kursiverade och tas endast upp i den mån något är nytt eller förtydligt gällande det området.

Regeldokumentet har försetts med ett nytt namn för att bättre spegla innehållet. Det handlar om önskemål om skolplacering, både vid skolval och vid skolbyte samt gäller för såväl förskoleklass som grundskola.

Föreslagna Ändringar

Under denna huvudrubrik förtydligas att regeldokumentet utgår från skollagens bestämmelser och att det närmare preciserar de regler som gäller vid skolplaceringar i Danderyds kommun, till exempel de urvalsgrunder som utbildningsnämnden beslutat.

Skolvalet – ansökan om skolplacering inför förskoleklass och årskurs 7, samt i vissa fall inför årskurs 4

Under denna huvudrubrik, i avsnittet *Bakgrund* förtydligas att huvudregeln enligt skollagen (2010:800) är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. En placering sker i bästa fall på den högst rangordnade skolan men bestämmelsen innebär ingen garanti för detta. Under detta avsnitt förtydligas också att nyinflyttade i kommunen som saknar skolplacering hanteras löpande under läsåret.

Under avsnittet *Vilka omfattas av skolvalet* framgår att elever på de kommunala F-3 skolorna Långängsskolan och Baldersskolan placeras automatiskt på Stocksundsskolan respektive Kyrkskolan i årskurs 4. Dessa

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

elever deltar därför inte i skolvalet inför årskurs 4. Detta är inte något nytt i praktiken men det har inte framgått av regeldokumentet tidigare. Vidare framgår att elever som inte är folkbokförda i kommunen har möjlighet att delta i skolvalet men att de endast tas emot i mån av plats.

I avsnittet om *Folkbokföring, in- och utflyttning* tydliggörs att om folkbokföringsadressen för en elev i Danderyds kommun ändras till en adress utanför kommunen efter skolvalet men innan skolstart, är beslutet om placering inte giltigt.

Det tydliggörs under avsnittet *Ansökan och önskemål om skola* att ansökan ska göras via e-tjänsten och att exakta datum publiceras på kommunens webbplats när skolvalsperioden närmar sig.

Aktiva ansökningar är ett nytt avsnitt med innebörd att vårdnadshavare själva ansvarar för att ansökningar och önskemål om skolor är aktuella och att det är viktigt att vårdnadshavare tar bort sin ansökan eller ändrar sina önskemål om de inte längre gäller. Detta eftersom beslutsfattandet sker centralt och bildningsförvaltningen inte har möjlighet att kontakta alla vårdnadshavare innan placeringsbesluten fattas.

Placeringar för elever vars vårdnadshavare inte gjort något aktivt val beskriver mer utförligt än gällande dokument vad som gäller i en situation då vårdnadshavare inte inkommit med en ansökan till skolvalet och hur detta förhåller sig till vårdnadshavare som har lämnat önskemål om skolor. Vidare tar avsnittet upp att samtliga vårdnadshavare ska godkänna ansökan och det framgår att en elev i de fall en ansökan eller godkännande från ena vårdnadshavaren saknas, kommer att placeras på en skola nära hemmet där det finns plats. Detta eftersom Danderyds kommun måste säkerställa att utbildning kommer till stånd för skolpliktiga barn och elever i kommunen.

I avsnittet *Regler för placering* förtydligas vilka bestämmelser i skollagen som styr placering i förskoleklassen och i grundskolan. Vidare framgår att det finns några situationer då skollagen medger att kommunen frångår vårdnadshavares önskemål. Det vanligaste exemplet i Danderyds kommun handlar om att det uppstår organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommuner och typexemplet för en sådan situation är om en skola blir full, det vill säga att det finns fler sökande än antal tillgängliga platser.

I avsnittet om *Urvalsgrunder för placeringar i förskoleklass* finns en ny urvalsgrund föreslagen. Det handlar om syskonförtur som föreslås införas för de barn som har ett syskon som är placerat eller ska bli placerat i årskurs F–3 på skolan under det kommande läsåret. Denna urvalsgrund föreslås som första urvalsgrund, därefter kommer de urvalsgrunder som redan gäller, i samma ordning som tidigare; relativ närhet, absolut närhet och lottning. Förslaget grundar sig i önskemål från vårdnadshavare och syftar till att underlätta logistiken för vårdnadshavare och andra vuxna som på grund av barnens låga ålder behöver vara delaktiga i lämning och hämtning. När det gäller urvalsgrunder för resterande årskurser föreslås inga ändringar.

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

I det nya avsnittet *Särskilda skäl är inte en urvalsgrund för barn och elever som är folkbokförda i Danderyds kommun* framgår som rubriken anger att kommunen inte tillämpar särskilda skäl som en urvalsgrund. Däremot kan en icke folkbokförd elev enligt skollagens bestämmelser ha rätt att bli mottagen i Danderyds kommuns förskoleklass eller grundskola, vilket dokumentet tydliggör.

Undantag från urvalsgrunderna är ett nytt avsnitt i dokumentet men innebär ingen nyhet i praktiken. Det handlar om att elever som har skyddade personuppgifter placeras på den skola vårdnadshavare önskar att eleven ska gå under förutsättning att det finns plats. Detta för att säkerställa elevens skydd.

Ansökan till fristående skolor eller till skolor utanför kommunen

Under denna huvudrubrik framgår, under avsnittet *Ansökan till fristående skolor i kommunen* att under skolvalet (januari-februari) måste alla val till skolor som ligger i Danderyds kommun, inklusive till fristående skolor, registreras i e-tjänsten. Anledningen till att även eventuella önskemål om fristående skolor måste anges, är att kommunen är skyldig att kontrollera att samtliga skolpliktiga barn och elever folkbokförda i Danderyds kommun har en skolplacering.

Skolbyte

Under denna huvudrubrik framgår de regler som gäller specifikt för skolbyten. I avsnittet *Bakgrund* tydliggörs att alla barn och elever som är folkbokförda i Danderyds kommun har rätt till en placering i kommunal skola. Detta innebär att elever som saknar en kommunal skolplacering i Danderyd placeras före elever som har det. Vidare framgår att ansökningar om skolplacering för nyinflyttade elever och för elever folkbokförda i Danderyd som saknar kommunal skolplacering, handläggs löpande och är inte hänvisade till skolbytesperioderna. Gällande elever som inte är folkbokförda i kommunen och vill byta till en kommunal skola i Danderyd framgår att dessa kan ansöka om skolbyte men tas endast emot i mån av plats.

I avsnittet *Skolbytesperioder*, som är nytt, beskrivs handläggningen av ansökningar om byte från en kommunal skola till annan kommunal skola. Det framgår att handläggningen sker under tre tidsbestämda perioder och att närmare information om exakta datum för skolbytesperioderna samt information om när ansökningar senast ska vara inkomna publiceras på kommunens webbplats i anslutning till bytesperioderna.

Regeldokumentet är disponerat så att det under huvudrubriken Skolbyte återkommer likalydande underavsnitt som under huvudrubriken Skolvalet – ansökan om skolplacering inför förskoleklass och årskurs 7, samt i vissa fall inför årskurs 4. Exempelvis återkommer avsnitten om *Folkbokföring, in- och utflyttning, Aktiva ansökningar, Särskilda skäl är inte en urvalsgrund*

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

för barn och elever som är folkbokförda i Danderyds kommun och Undantag från urvalsgrunderna.

När det gäller urval finns ett avsnitt som heter *Urvalsgrunder för placeringar i förskoleklass samt årskurs 1 till 3*. Här framgår att syskonförtur gäller för de barn och elever som har ett syskon som är placerat i årskurs F–3 på skolan innevarande läsår. Denna urvalsgrund föreslås precis som för skolvalet att utgöra första urvalsgrund, därefter kommer de urvalsgrunder som redan gäller, i samma ordning som tidigare; relativ närhet, absolut närhet och lottning. Syftet med att införa denna urvalsgrund är detsamma som redovisats ovan gällande syskonförtur. När det gäller urvalsgrunder för resterande årskurser föreslås inga ändringar.

Under dokumentets fjärde huvudrubrik Om urvalsgrunderna framgår vilka urvalsgrunderna är och hur de tillämpas. Gällande syskonförtur så tydliggörs att denna urvalsgrund bara kan tillämpas om vårdnadshavare gör en ansökan. Det framgår också att syskon inte behöver vara biologiska syskon, det avgörande är att de är folkbokförda på samma adress.

När det gäller urvalsgrunden relativ närhet beskrivs denna mer utförligt och utvecklat eftersom bildningsförvaltningen har uppfattat att många vårdnadshavare har ställt en hel del frågor om urvalsgrunden, och att det finns en del missuppfattningar om hur denna urvalsgrund tillämpas. Det förtydligas i avsnittet om relativ närhet att den alternativa skola som används för att beräkna relativ närhet inte nödvändigtvis är samma skola för de elever som konkurrerar om en plats, avgörande för vilken alternativ skola som beräknas är elevens folkbokföring. Vidare har det förtydligats hur avståndet beräknas mellan skola och hem med hjälp av adresspunkters position på fastigheter.

Placering för elev som utifrån personliga förhållanden har särskilda skäl att gå i en annan kommuns skola

Detta är ett nytt avsnitt som beskriver några i skollagen reglerade situationer då en elev som är folkbokförd i en kommun har rätt att få gå i en annan kommuns (mottagandekommun) skola. Avsnittet innehåller också exempel på vad som i praxis bedömts utgöra särskilda skäl.

Placering i Danderyds kommun efter önskemål från vårdnadshavare (frivilligt mottagande)

Detta avsnitt behandlar regler för när en elev som är folkbokförd i annan kommun kan få plats på en kommunal skola i Danderyd efter önskemål från vårdnadshavare. Precis som framgår av gällande regelverk kan elev som inte är folkbokförd i Danderyd i mån av plats få en skolplacering i Danderyd. I avsnittet framgår vidare att ett beslut om så kallat frivilligt mottagande endast kan överklagas genom laglighetsprövning.

Övriga situationer när en elev hemmahörande i annan kommun kan bli mottagen i Danderyds kommuns förskoleklass och grundskola

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

Avsnittet är nytt och beskriver de regler som gäller om de förhållanden som låg till grund för att en elev blev mottagen i Danderyds kommun ändras under året. Skollagens reglering innebär att en elev som är mottagen och placerad i en kommunal skola i Danderyd och som flyttar till en annan kommun under läsåret, har rätt att avsluta läsåret i Danderyds kommun. Detsamma gäller om de personliga förhållanden som låg till grund för bedömningen att en elev hade särskilda skäl att tas emot i Danderyds kommuns skulle upphöra under pågående läsår.

Om eleven går i årskurs 8 har eleven rätt att gå kvar på skolan även under årskurs 9.

I underavsnittet *Undantag från hemkommunens skyldighet att ta emot elever i kommunal förskoleklass och grundskola* framgår att Danderyd som hemkommun är skyldig att tillhandahålla utbildning i förskoleklass och grundskola för de elever som är folkbokförda i kommunen. Från denna huvudregel görs undantag för elev som fått medgivande att fullgöra skolgång på annat sätt. I dokumentet hänvisas till de bestämmelser i skollagen som reglerar detta samt exempel på vad det kan innebära.

I det avslutande avsnittet *Särskild utbildning* som är ett nytt avsnitt, framgår att Mörbyskolans spetsutbildning i matematik är en sådan särskild utbildning som regleras i 10 kap. 26 § skollagen. För denna utbildning gäller nationell antagning, vilket innebär att elever från hela landet kan ansöka och att det finns ett särskilt antagningsförfarande för denna utbildning som inte omfattas i Regler för önskemål om skolplacering i Danderyd.

Framtagandet av förslaget till nya Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun har genomförts i samarbete med utbildningshandläggaren för skolval och skolbyten. Förslaget har förankrats hos Kvalitetscontroller och Verksamhetschefen för grundskola och gymnasieskola som också presenterat förslagets nyheter och förtydliganden för de kommunala grundskolornas rektorer.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden antar Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun. Reglerna ska gälla från och med den 1 januari 2025.

Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun ersätter Regler för val av grundskola i Danderyds kommun, som beslutades av utbildningsnämnden den 27 september 2023 (§ 83).

Konsekvenser för barn och unga

Beslut om att anta Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun innebär inga direkta konsekvenser för barn och unga.

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

Ekonomiska konsekvenser

Beslut om att anta Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Johannes Pålsson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun
2. Förslag till Regler för önskemål om skolplacering i Danderyds kommun
3. Gällande Regler för val av grundskola i Danderyds kommun
4. Utbildningsnämndens beslut, 2023-09-27 § 83

Expedieras
Samtliga rektorer för grundskolor i Danderyds kommun